

Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg
Christiansborg
1240 København K

J.nr. MST-604-00064

Den 16. november 2009

Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg har i brev af 20. oktober 2009 stillet følgende spørgsmål nr. 34 (alm. del), som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Benny Engelbrecht (S).

Spørgsmål 34 (alm. del)

Vil ministeren ligeledes oplyse udvalget om, hvor omfattende brugen er i industri og landbrug?

Svar:

Kvarternære ammoniumforbindelser er en samlebetegnelse for en stor gruppe stoffer med vid anvendelse. Det er velkendt at stofferne anvendes i bl.a. desinfektionsmiddel i dyrestalde og fødevareproduktion. De anvendes sandsynlig også som slimmidler, i akvakultur, som konserveringsmidler i kosmetik og som tilsætning til pharmaceutiske produkter. Kvarternære ammoniumforbindelser (benzalkoniumklorid) har også tidligere være anvendt som algemiddel, men er ikke længere godkendt til denne anvendelse.

Miljøstyrelsen har oplyst, at der – så vidt det er styrelsen bekendt - ikke findes opgørelser over anvendelsen af kvarternære ammoniumforbindelser, som er opdelt efter hhv. anvendelse i "industri" og "landbrug". Dette skyldes sandsynligvis stoffernes brede tværgående anvendelsesområde, der betyder, at stofferne ikke kun anvendes til industri og landbrugsformål, men også til privat brug og erhverv.

I forbindelse med en vurdering af QAC'ernes allergifremkaldende egenskaber blev der i 2004 udgivet en rapport fra "Videnscenter fra arbejdsmiljø", som giver en oversigt brugen af QAC i Danmark. Miljøstyrelsen vurderer, at selvom dette ikke er et fuldt overblik over forbruget, så giver dette materiale det bedste tilgængelige indtryk af forbruget af kvarternære ammoniumforbindelser i Danmark.

Kvarternære ammoniumforbindelsers anvendelser og registrerede forbrugsmængder over 25 tons/år (2004)

QAC-type	Typisk anvendelse (koncentrationsintervaller i parantes)	Antal forskellige stoffer	Antal produkter i handelen	Årlig mængde (ton/stof)
BAC-typen	Rengøringsmidler (> 0 - 50 %) Midler mod alger (> 0 - 50 %)	4	44 - 117	3 ¹ - 66

ATC-typen	Sanitetsmidler (0,9 - 2,9 %) Lakplejemidler (>0 - 0,2 %) Vejkonstruktionsmaterialer (0-1 %)	1	21	57
DDA-typen	Poler og plejemidler (>0-10 %) Skyllemidler (>0-13 %) Maling (>0- 1,7 %)	3	40- 370	0 ¹ - 675
QAC-coatede jordarter	Maling og lak (> 0- 45 %) Imprægneringsmidler (>0-3,5 %)	9	164- 1587	144 - 281
Nyere QAC-typer	Hår- og hudplejemidler (0,1 – 10 %) Overfladeaktive råvarer (7- 35 %) Rengøringsmidler (0,1 – 44 %) Sanitetsmidler (0,3 – 0,9 %)	3	115 - 285	134 - 1855

¹) enkelte stoffer anvendes i mængder under 25 ton /år.

BAC: stoffer af typen benzyl dimethyl alkyl ammoniumforbindelser. ATC: trimethyl tallow ammoniumchloride. DDA: dimethyl dioctadecyl ammoniumforbindelser o.l. QAC-coatede jordarter: f.eks. bentonit eller montmorillonit coated med BAC eller DDA. Nyere QAC typer er f.eks. ethoxylerede eller forgrenede kæder.

Data i tabellen stammer fra produktregistret. Produktregistret indeholder data for anvendelsen af stoffer i færemærkede produkter, der anvendes erhvervsmæssigt. Produktregistret opererer ikke med samlebetegnelser for grupper af kemiske stoffer. Derfor er det ikke muligt at søge i registret på gruppen "kvarternære ammoniumforbindelser". Herudover er kosmetiske produkter og andre produkter til privat brug ikke med i registret.

Troels Lund Poulsen/ Anne-Marie Rasmussen